

Gondolatok egy neveléstörténeti könyv kapcsán

„Pedagógus műveltségünk – a szakmai felkészültség mellett – szerves részét képezi a neveléstörténetben való tájékozottságunk. A tapasztalat azt mutatja, hogy a képzés hiányosságai miatt pedagógusaink ezirányú ismeretei – az erdélyi magyar neveléstörténet vonatkozásában is – igen sok kívánnivalót hagynak maguk után” – írta 2004-ben, a *Magiszter* nyári számában Szabó K. Attila.

A tanár úr a neveléstörténeti tájékozottság hiányát a képzés hiányaként említi. Ez igaz is, ám az oktatás mellett még egy, legalább ennyire fontos tevékenység hiányát említhetjük: a nevelés- és iskolatörténeti kutatások hiányát. Bár a több mint ezer éves magyar iskola történetének igen gazdag az irodalma, és széleskörű a Magyarországon folyó kutatási munka is, mindez nem pótolhatja az erdélyi magyar iskola- és nevelés-történeti kutatásokat és a különböző szakterületekre is kiterjedő neveléstörténet oktatását. Ha ma folyik is ilyen jellegű kutatás, arról csak nagyon kevesek tudnak, és a munkát önzetlenül föl vállalók fizetség helyett annak is örvendenek, ha saját költségükön kiadhatják kutatásaik eredményét.

Ezen az áldatlan helyzeten próbálunk változtatni, amikor folyóiratunkban helyet adunk azoknak az írásoknak, melyek az erdélyi nevelés múltját és iskoláink történetét tárják elénk.

Ebben a számban Killyéni András és Killyéni Péter *A Kolozsvári Református Kollégium Sporttörténete* (Kolozsvár, 2004.) című könyvéből közlünk részletet, amely a neveléstörténet egy kevésbé feltárt területével, az erdélyi testnevelés történetével foglalkozik. A testnevelés, a „tornaóra” a mai közgondolkodásban és sajnos a tantervezés terén is a kevésbé fontos tantárgyak közé tartozik. Ám múltja és jellemformáló szerepe miatt talán jövője a legfontosabb tárgyak közé helyezi.

A könyv hátlapján dr. Uray Zoltán, a Református Kollégium öregdiákja, érdemes sportoló értékelését olvashatjuk: „Killyéni András és Killyéni Péter azzal a nemes céllal írták könyvüket, hogy ismertessék a kolozsvári Református Kollégium testnevelés- és sporttörténetét. ... A könyv értékét jelentősen növeli az a tény is, hogy a szerzőknek e mű megírásával sikerült megmenteni az utókornak a még meglévő, rendkívül értékes és egyedi sporttörténeti dokumentumokat.”

Az előszóban László Ferenc, „49-es öregdiák”, neves kolozsvári sportújságíró és riporter a könyv kapcsán vall az iskolához és annak jeles oktatóihoz fűződő emlékeiről: „Így marad drága egész életünkre a Farkas utcai bentlakás, a vityi, a Petőfi utcai főépület, a tornaterem és az épületek közé beékelődő nagy és kis kúria, a sok gesztenye- és hársfa, az osztálytermek – az egész *Alma mater*.”

Reménykedjünk, hogy ez a „minden dicséretet megérdemlő, fáradságos munkával megírt” iskola- és neveléstörténeti munka nem marad folytatás nélkül. László Ferenc szavaival: „Okuljon belőle nemcsak minden egykori refkollégiumi, de minden erdélyi magyar diák!”

Székely Győző